Govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar
na slovesnosti ob državnem prazniku dnevu Rudolfa Maistra

Šentilj, 23. november 2026

Velja govorjena beseda!

Spoštovani župan občine Šentilj in župani sosednjih občin,
spoštovani poslanci Državnega zbora Republike Slovenije,
spoštovani predstavniki Zveze društev general Maister ter veteranskih in domoljubnih organizacij,
cenjene občanke in cenjeni občani ter vsi zbrani.

Slovenke in Slovenci smo v stoletjih vztrajno oblikovali svojo narodno samobitnost in si utirali pot do njenega priznanja. V različnih političnih tvorbah in ureditvah smo predano in neomajno negovali svoj jezik in kulturo, krepili narodno zavest in si prizadevali za življenje v skupni državi. V prelomnih zgodovinskih časih so o naši usodi večkrat odločali drugi. Po bitkah in vojnah so velike sile risale nove zemljevide. Pri določanju meja so dajale prednost političnim interesom, načelo pravičnosti, stanje na terenu in volja tamkajšnjih ljudi pa niso bili ustrezno upoštevani.

V takšnih okoliščinah Slovenke in Slovenci nismo želeli biti le pasivni opazovalci. Narodno zavedni posamezniki in kulturni ustvarjalci so v politiki, javnem življenju in umetnosti vztrajali pri lastnem odločanju o prihodnosti. Silovitost narodnega hotenja in hrepenenja se je pokazala po koncu prve svetovne vojne, ko so se z razpadom Avstro-Ogrske odprla vprašanja, kje bodo potekale meje, kakšne države bodo nastale ter kako in kje bomo živeli Slovenke in Slovenci.

Zgodovina nas uči, da so za velika dejanja potrebne velike osebnosti. Rudolf Maister, vojaški poveljnik, politični strateg in pesnik, je nedvomno ena izmed njih. Njegova dejanja pri obrambi severne meje so zahtevala pogum, odločnost, politično daljnovidnost, narodno pripadnost, široko razgledanost in vojaško odličnost. Razumel je, da nas lahko politični in varnostni vakuum na Štajerskem in Koroškem ter vdano čakanje na odločitve pariške mirovne konference prikrajšata za velik del narodnostnega ozemlja. Z drznimi odločitvami je prevzel vojaško poveljstvo v Mariboru, zbral vojsko in z razorožitvijo nemške zelene garde odločno zavaroval mesto, kar je podprl tudi Narodni svet za Štajersko. Maister je skupaj z zvestimi in pogumnimi borci omogočil, da sta Maribor in pomemben del Štajerske ostala v slovenskem državnem prostoru.

Težo Maistrovih dejanj je prepoznal tudi njegov sodobnik, pesnik Oton Župančič, ki se mu je poklonil z besedami: ''*Na, Mojster, ki od misli ti in sanj bilo je dano priti do dejanj! Kaj jaz, ki v tega časa zmede metati morem prazne le besede!*''

01 478 12 09, gp.uprs@up-rs.si, Erjavčeva 17, SI-1000, Ljubljana

V teh verzih se simbolno prepletata meč in pero, ki ju je smelo združeval general Maister. Kot pesnik je ustvarjal v maternem jeziku, s katerim so rodovi slovenskih kulturnikov krepili narodno zavest. Kot vojaški poveljnik je s svojimi borci odločilno prispeval k oblikovanju severne meje. Ohranjanje jezika in obramba domovinskih vrednot sta za slovenstvo neprecenljiva, zato Maistru in njegovim borcem izražamo spoštovanje, globok poklon in trajno hvaležnost.

General Maister in njegovi borci so živeli v času globokih političnih, gospodarskih in kulturnih sprememb ter velike negotovosti v Evropi in širše. V času svetovnih družbenih kriz in novih ideologij smo se Slovenci tudi po njihovi zaslugi prvič v zgodovini združili v skupni južnoslovanski državi. Postavljanje prvih temeljev državnosti je bilo mogoče, ker so se na Maistrov poziv odzvali ljudje iz različnih krajev in družbenih okolij – kmetje, delavci, obrtniki, študenti in številni drugi. Odzvali so se zaradi ljubezni do domovine in dolžnosti, da zavarujejo slovensko zemljo.

V naslednjih desetletjih so svoj del odgovornosti prevzeli drugi rodovi. Pred drugo svetovno vojno in med njo so se borci in borke uprli fašizmu in nacizmu. Pri osamosvajanju so pripadniki Teritorialne obrambe, slovenske milice in civilne obrambe ob široki podpori prebivalstva ubranili odločitev, ki smo jo sprejeli na plebiscitu – da zaživimo v samostojni, suvereni in neodvisni Republiki Sloveniji. Vsaka od teh generacij je v svojem času krvavela za to, da lahko danes o svoji prihodnosti odločamo v lastni državi.

Spoštovane in spoštovani.

Zgodovino oblikujejo voditelji, ki v prelomnih trenutkih prevzamejo odgovornost ter srčni ljudje, ki skupne cilje podprejo s svojimi dejanji. Cilje oblikujemo v dialogu, uresničujemo pa jih z medsebojnim razumevanjem in sodelovanjem. Pri tem se opiramo na izkušnje prednikov in spoštujemo njihovo izročilo. Slovenke in Slovenci smo si pot do državnosti utirali korak za korakom skozi različna zgodovinska obdobja. Ta pot je terjala velike žrtve in življenja. Zato namenimo naše iskreno priznanje in hvaležnost vsem, ki so svojim delom, pogumom in žrtvovanjem prispevali k slovenski državnosti. Slava jim.

Iskrene čestitke ob državnem prazniku. Naj nas dan Rudolfa Maistra navdaja s ponosom in zavestjo, da skupaj soustvarjamo svojo prihodnost. Bodimo povezani, sočutni in dobrosrčni ter imejmo radi svojo prelepo domovino Republiko Slovenijo.

01 478 12 09, gp.uprs@up-rs.si, Erjavčeva 17, SI-1000, Ljubljana